

polnjen z vinom. Tla v kleti so bila kame-nita in na eno stran viseča, kjer se je tudi po streli raztrešeno vino zbralo. Vincar vino spravi, ga okusi in zapazi, da je veliko boljše od poprejšnjega in sicer za toliko, da ga trikrat dražje proda, kakor prvega. Z elek-triko so delali pozneje nekateri poskuse in trdili, da se elektrizovano vino hitro čisti, hitreje dozori in močnejši boker dobi.

(Konec prih.)

Dopisi.

Ponikva. (Kocenova slavnost.)

Na Ponikvi smo obhajali, kakor ste Vi, gosp. urednik, že zadnjokrat nakratko naznanili, 16. oktobra Kocenovo slavnost z odkritjem spominske plošče omenjenega slavnega zemlje-risca. Sicer nas je pri pripravljanju slavnosti motil neprestani dež, in bali smo se, da se bode cela slavnost popolnoma v vodo spre-menila, vendar je ravno takrat, ko se je imelo odkritje vršiti, dež prenehal in sve-čanost se je vršila nepričakovano dobro.

Slavnostni govor je imel g. D. Hribar iz Celja. V kratkih potezah je narisal Kocenov životopis ter nam opisal njegovo osebo in njegov značaj. Potem je pa v navdušenih besedah proslavljajal Kocena kot kartografa ali zemljepisca ter pokazal kolikega pomena in upliva je bilo Kocenovo delo, njegov atlas. Pokazal je, da Kocen ni bil Nemec, kakor se je mislilo vedno popreje, ampak, da ni bil le samo rodod Slovenec, ampak, da se je tudi čutil vedno vnetega, zvestega sina matere Slovenije. Koncem se je plošča od-krila med strelbo in slava-klici. Občinstva je bilo oziraje se na dež prav obilo. Posebno se imamo zahvaliti za obisk gospodom iz Celja, Št. Vida in iz daljnega Čadrama, Oplotnice in Kibelna.

Odkrita plošča je delo ljubljanskega kamno-seka Vinkota Čamernika in je vse občinstvo zadovoljilo s prav okusno in umetno izpeljavo, kakor tudi s ceno, katera primeroma ni vi-soka. Izdelovatelja tudi drugim toplo pri-poročamo.

Iz Gradca. (Graški Slovenci.)

Ko sem se pred kratkim časom pripeljal iz Dunaja v Gradec, sem se z veseljem oziral po tem lepem mestu, v katerem sem nekdaš štiri leta preživel. Dosti bolj prijetno se mi je dozdevalo tu nego na velikem Dunaju. Čisto domače se mi je dozdeval Gradec; saj pa sem tudi pogosto slišal govoriti miloglasni svoj materin jezik. O koliko Slovencev živi v tem mestu! Gotovo jih je do 30.000. Obrtniki n. pr. čevljarji, krojači, so skoraj po mnogih ulicah sami Slovenci, to pričajo na-pisi. Mnogo je ulic, kjer je več slovenskih imen nego nemških. Sicer pa v vseh raz-ličnih strokah najdeš mnogo naših ljudij. In koliko je tukaj naših dekel, kuharic, hlapcev, koliko naših delavcev!

Žalostno je za nas, da graški Slovenci niso nič organizovani. Sicer imamo tu štiri slov. društva, ali ta so za naše dijake in olikance. Peto društvo »Edinost« za delavce je že preminolo. Ni ga torej nobenega društva v Gradcu za naše priproste ljudi, ne zabav-nega, političnega še manj. Malo število Čehov ima v Gradcu celo svojega »Sokola«, hrvatski delavci imajo tu svoje pevsko društvo »Slavulj«, mnogoštevilni Slovenci pa nič. Je-li potem čudo, da se v tem mestu na tisoče Slovencev prizgubi in potujiči?

Žalostno je tudi, če pomislim, koliko naših deklet se v tem zapeljivem mestu, ki gledé na нравnost pač ni na najboljšem glasu, dušno in telesno pogubi in izpridi. Z žalostjo mnogi slovenski stariši mislijo na oni dan, ko so z lepimi nauki odpustili nedolžno svojo hčerko v Gradec, kjer je pozabila sredi za-peljivega sveta opominov ljubih starišev in izgubila svoje poštenje. To tudi ni tako težko. Za 20.000 do 30.000 Slovencev v Gradcu ni nobene slovenske božje službe, ni duhovnikov,

ni za Slovence vsaj od škofijstva določenih spovednikov, da si bi bilo takih več na raz-polaganje. Škofijstvo v Gradcu se žal niti ne zmeni, da bi kaj storilo v duhovnem oziru za naše ljudi, ki tam po vrsti izgubljajo vero, ker ne vedo, kje bi mogli opraviti svoje po-božnosti in krščansko dolžnost v svojem ma-terinem jeziku. Vprašam, kje se na Sloven-skem le približno taka krivica godi Nemcem v verskem oziru, kakor našim Slovincem v Gradcu?! Že škof Slomšek je to grajal in se bitko pritoževal nad to krivico. Ali smemo upati, da bo v prihodnosti bolje?

Razvanje pri Mariboru. (O mar-sičem.) V nedeljo, dne 2. vinotoka smo obhajali pri nas praznik sv. Mihaela kolikor mogoče slovesno. Kakor vsako leto se je tudi tokrat po vasi za smodnik pobiralo, da bi se med sv. opravilom streljalo. Nabrali smo lepo svoto, streljalo se pa vendar ni, to pa raditega, ker je g. župan menil, naj se letos radi žalostnega dogodka, ki se je v cesarski rodbini zgodil, streljanje raji opusti. Že prav, zlasti, ker se nabrani denar name-rava v druge dobre namene uporabiti. Kar nas je pa ta dan silno užalostilo bilo je to, da smo popoldne slišali iz znane gostilne Č. hripave glasove piskačev, vablajočih mladino na ples. Aha, streljati se ni smelo, pač pa plesati ob glasni godbi. Pa kdo je le neki onemu gostilničarju dal dovoljenje ali li-cenco za godbo. Župan? Ne, ta mu je ni dal. Dovoljenje je dobil v Mariboru pri dotičnem uradu. Vrlemu županu moramo izreči očitno zahvalo za njegovo patrijotično nastopanje, in nič ne dé, če takrat ni bilo spremljano s potrebnim uspehom. Sploh se kaže, da hoče naš župan vestno in redno voditi ob-činske posle. Ravno zaraditega, ker upošte-vamo njegovo razumno delovanje, hočemo ga opomniti na največji nedostatek v naši občini, namreč na našo nemško šolo. Ali ni to nespametno, da se slovenski otroci, hitro ko pridejo v šolo, začnejo mučiti z nemškim jezikom? Vsi predmeti se jim prednašajo v nemščini, a otroci znajo le slovenski. Otroci vsled tega ne razumejo učitelja, oni ne sle-dijo poučevanju, zato se tudi ne razvijajo duševno tako lepo, kakor bi se morali in kakor bi se tudi lahko razvijali vsled svojih zmožnosti.

In ker tukajšnji otroci zaostajajo v duševnem razvijanju, je velika škoda za naš kraj. Zakaj pa ginevajo naši domovi, zakaj pa potujejo neprestano naša kmečka posestva v meščanske roke? Ali so mestjani prid-nejši kot mi? Ne, a duševno so boljše razviti. Nemški mestjan hodi v nemško šolo, ker le nemški razumi. Predmetom, ki se mu pre-davajo, se vsled tega lahko dobro priučijo, on ne zaostaja, ampak duševno napreduje. Pri nas pa se otrok pošlje v nemško šolo, in tam nemo gleda in posluša nemško govor-jenje učiteljev, ne da bi jih razumel. Otroci se vadi le nekoliko v nemškem jeziku, a kaj koristnega se v drugih predmetih ne nauči. Zato pa ga mestjan povsodi lahko preslepi in ogoljufa. Gospod župan, skrbite, da se naredi red v naši šoli. Naj se že par ur na teden učijo otroci nemščine, a zaradi-tega še ni treba, da bi moral biti ves pouk v nemškem jeziku. S tem se otroci le zadr-žujejo v duševnem razvijanju. V Razvanju mora biti če ne popolnoma slovenska, pa vsaj utrakvistična šola. To zahteva naš gmotni in duševni blagor.

Poljčane. (Delavsko podporno društvo v Celju) je priredilo v nedeljo dne 23. oktobra osnovalno zborovanje svoje prve podružnice v Poljčanah. Udeležba de-lavcev posebno pa kmetov je bila v primeri s prostori Gajšekove gostilne skoraj prevelika, tako da jih veliko v hiši niti prostora ni našlo. Bili so pa tudi govorniki navdušeni, da se nobeno uho ni utrudilo poslušati nad tri ure trajajoče izborne govore in razprave, in zaslužen je bilo ploskanje in odobravanje, katero sta za svoje besede žela posebno č. g. Jožef Kržišnik in g. dr. Karlovšek. Zani-

malo je poslušalce pa tudi razlaganje pravil po g. Ivanu Rebeku. Pristopilo je takoj 41 rednih, 8 podpornih udov in 3 ustanovniki. Na to je bil z navdušenjem enoglasno izvoljen načelnikom poljčanske podružnice č. g. Anton Šebat, kapelan v Poljčanah, ki se v kratkih, jedernatih besedah zahvali za čast in za zaupanje, povdarja važnost in namen novega društva ter predlaga še sledeče odbornike v svojo pomoč: Simon Leskovar, mizar v Pod-loču, Jožef Detiček, župan v Poljčanah, Ant. Srabočan, kapelan v Laporji, Karol Stupan, posestnik v Laporji in Janez Debelak, po-sestnik v Lovniku.

Upamo, da se bode število udov v kratkem več kakor podvojilo, posebno ako se vrli Laporjani z nami združijo. Častno so bili pri tem zborovanju zastopani koreniti Laporjani, ki so skupno okoli 50 mož čez gorice prikorakali; istotako so se na voze pri-peljali probujeni Oplotničani in Koblčani; opazili smo vozove iz Slov. Bistrice, Loč in navdušilo nas je vrlo omizje naših najbližnjih bratskih sosedov iz senčnatih Studenic. — Bratska Vam hvala!

Zunanjim našim somišljenikom pa se že danes naše društvo priporoča, da nas blagohotno podpirajo. Zdaž bode te šli v kratkem slovenski krčmarji in vinski trgovci vino nakupovat, oglasite se le pri našem društvu pismeno ali ustmeno, Vam bode priporočalo poštene kmete in ne prekupce. Drugi potrebujete druge reči, kakor les, ali ponujate jih na prodajo, naznanite slovenske tvrdke, slovenski trgovci naznanite društvu svoje blago, ki lahko skupno za več udov naroča. Zopet drugi se pripeljejo v Poljčane, da se z vozom podaste naprej ali proti Slatini, ali proti Konjicam, ali proti Makolam, naznanite to našemu društvu, ki Vam bode oskrbelo ceno vožnje na vse kraje pri svojih udih. Nekateri kočjaži so zelo nam nasprotni, zakaj bi oni zaslužek našim udom jemali. Pri tej priliki Vam tujcem lahko, če hočete mirno brez napadov se odpočiti in pokrepčati, priporočam te-le gostilne: pri kolodvoru gostilno Mahoriča in ne daleč proč na cesti proti Studenicam narodno gostilno Franca Gajseka; v vasi Poljčanah pa pri-poročamo gostilno g. Fr. Hartner-ja in g. Franca Kamplna. V okolici so pa itak vse gostilne dobre.

Iz Stoperc. (Marsikaj.) Na splošno željo župljanov obhajal se je pri nas od 20. do 27. septembra sv. misijon, katerega sta vodila dva č. oo. lacarista iz Celja. Vkljub obilnega dela se ga je ljudstvo prav pridno udeleževalo. Presrečna zahvala bodi č. oo. lacaristom in vsem drugim č. gg. spovednikom za obilni trud, ki bode gotovo obrodil mno-gobrojen sad!

Da se naš občinski odbor v Stopercih zavéda svoje slovenske narodnosti, jasno priča soglasni občinski sklep v seji z dne 16. t. m., prositi za vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani in dvojezični pečat in ravno take tiskovine na pošti v Rogatcu. Te prošnje so se že tudi odposlale. Ob enem pa prosimo sosedne občine Čermožišče, Nadole, Sv. Florjan, Sv. Rok in dr., da kakor hitro mogoče skle-nejo enake prošnje, posebno da prosijo c. kr. poštno ravnateljstvo v Gradcu za slovenski pečat in slovenske poštne tiskovine na rogaški pošti. To bi bilo le pravično!

Naše gorice so nam letos hvala Bogu obrodile precej sladkega grozdja, ki daje dober mošt; upamo, da se v kratkem ogle-sijo vinski trgovci ter nam za pošteno plačilo odnesejo dobro blago. Slednjič omenim, da se je tudi pri nas primerno obhajala šolska jubilejna slavnost ob koncu šolskega leta. Več učencev in učenk iz drugega razreda in ena učenka iz prvega razreda je v vezani in nevezani besedi prav dobro slavilo našega cesarja-jubilanta. Gotovo ostane ta dan vsem šolarjem in pričujočim starišem v najlepšem spominu.